

Andreja Hazabent

Učiteljica angleščine in nemščine

OŠ Danile Kumar, Ljubljana

**Recenzija učbeniškega kompleta za angleščino
kot prvi tuji jezik v osmem razredu devetletne osnovne šole
PROJECT 4, 3. izdaja**

Učbenik: Hutchinson, Tom, 2008. Project 4. Third edition. Oxford: Oxford University Press.

Delovni zvezek: Hutchinson, 2008. Project 4. Third edition. Oxford: Oxford University Press.

Priročnik za učitelje: Hutchinson, Tom, 2008. Project 4. Third edition. Oxford: Oxford University Press.

Ljubljana, marec 2017

PROJECT 4 THIRD EDITION vsebinsko, jezikovno in organizacijsko nadaljuje, kar so zasnovali že *Project 1*, *Project 2* in *Project 3*. Namenjen je učencem, ki že znajo izražati svoj vsakdan, trenutno situacijo, opisovati pretekle dogodke in stanja, predstaviti namere in predvidevanja v prihodnosti ter govoriti o svojih izkušnjah.

Glede na določeno težavnostno jezikovno stopnjo, način obravnave jezikovnih struktur, tematska področja, medkulturnih in medpredmetnih vsebin, kakor tudi možnosti za razvijanje nacionalnih vsebin ugotovimo, da je učbenik usklajen z Učnim načrtom za prvi tuji jezik (angleščina) v devetletni osnovni šoli (v nadaljevanju UN) in je primeren za poučevanje v 8. razredu devetletne osnovne šole.

PROJECT 4 Third edition sestavlja:

- **učbenik (*Student's Book*)**, ki ponuja teme, strukturo jezika in različne aktivnosti za učenca, ki omogočajo jezikovni napredek
- **delovni zvezek (*Workbook*)**, ki je namenjen utrjevanju znanja ter je podpora učbeniku. Vsebuje tudi **CD**, na katerem so zvočni posnetki nekaterih vaj iz delovnega zvezka.
- **učiteljev priročnik (*Teacher's Book*)**, ki se slikovno in vsebinsko pokriva z učbenikom in ima dodane dnevne učne priprave. Vsebuje tudi dodatni **Multi-ROM**, na katerem so dodatni materiali za učitelje;
- **CD s testnimi nalogami za učitelja (*Test Builder*)**; dodatni materiali za uporabo pri pouku z možnostjo kopiranja;
- **DVD**, ki daje podporo kulturnim in medpredmetnim temam z video posnetki in dejavnostmi za učence;
- **audio posnetek besedil** iz učbenika na CDju (***Class CD***) in dodatna gradiva za učitelje na spletu.

UČBENIK

I. Splošni del

Učbenik se začne s kratkih uvodnim ponovitvenim sklopom, ki mu sledi šest tematsko različnih sklopov: Preteklosti in sedanost, Slava in bogastvo, Zdravje in varnost, Heroji, Naše okolje ter Odnosi. Vsak tematski sklop pa je nadalje razdeljen na štiri manjše teme, ki se navezujejo na osnovni tematski sklop. Znotraj tematskega sklopa se prepletajo aktivnosti, ki razvijajo besedišče (*vocabulary*), jezikovno pravilnost (*grammar*) ter komunikacijske, bralne, slušne veščine in veščine pisnega sporočanja (*skills*). Temu sledita še dve strani namenjeni uporabi jezika v širšem kontekstu, in sicer kulturna stran (*Culture*) ter stran namenjena medpredmetnim povezavam (*English Across the Curriculum*). V zaključku vsake enote je povzetek vsebine v obliki nalog za preverjanje usvojenega znanja (*Progress check*). Vsaka enota pa se zaključi z aktivnim prispevkom učenca v obliki projekta (*My Project*), ki se vsebinsko nanaša na predelano snov. Za sprostitev, igro, zabavo in tudi nadgradnjo znanja pa je zadnje dejanje enote v obliki pesmi (*Song*).

II. Uresničevanje operativnih ciljev in vsebin

Osnovni cilj pri razvijanju jezikovnih zmožnosti v angleščini je, da učenci postanejo samozavestni, suvereni, spretni in učinkoviti uporabniki angleščine, kar lahko dosežejo preko razvijanja naslednjih veščin:

- Poslušanje in slušno razumevanje
- Branje in bralno razumevanje
- Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje
- Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Učbenik *Project 4 Third edition* je oblikovan tako, da ponuja možnosti za uresničevanje z Učnim načrtom določenih veščin.

Poslušanje in slušno razumevanje

Znotraj že omenjenih šestih tematskih sklopov se učenci srečujejo z različnimi tipi poslušanja in slušnega razumevanja, ki so praviloma podprti tudi s tekstovno podlago, kateri lahko učenci med poslušanjem sledijo. Postajajo pa slušna besedila vedno bolj zahtevna in vedno več je nalog, kjer besedilne opore ni več, kar je glede na stopnjo znanja nujno.

V prvi vrsti slušna podpora omogoča učencem uvod v novo temo, kjer se predstavi uvodno besedišče. Ta slušna podpora je kljub že višji stopnji znanja angleščine še vedno dobrodošla in za nekatere celo nujna, saj je včasih posnetek lahko edini vir pravilne izgovorjave.

Slušna podpora pa se kot rečeno še vedno pojavlja pri besedilih in stripih oz. foto-zgodbah, ki s tem daje avtonomnost učitelji, da presodi ali je slušna podpora brez besedilne dovolj ali pa učenci morebiti še potrebujejo oboje. Prav tako tak način omogoča enostavnejšo notranjo diferenciacijo, pri čemer šibkejši učenci lahko uporabljajo še besedilno podlago, jezikovno bolj spretni pa skušajo brez nje. Nadalje pa tak način izbire ugodni tudi različnim učnim stilom, kar pomeni, da izrazito slušni učenci ne potrebujejo vizualne podpore, medtem ko izrazito vizualni tipi težko sledijo slušnim del tudi če je njihova stopnja znanja jezika visoka.

Tematski sklop *Introduction* se odpre z dvema slušno podprtima zgodbama (*Fundraising day* in *Kids*). *Kids* in *Sweet Sue and Smart Alec* sta dve zgodbi, prva v obliki foto-zgodbe in druga v obliki stripa, ki se pojavita v vsakem tematskem sklopu in poleg slušnega razumevanja ponujata tudi video posnetek in s tem razširita pomen ter veščino slušnega razumevanja.

V enoti *Past and Present* se poslušanje poleg že omenjenega osredotoči predvsem na pridobivanje novih, dodatnih informacij v obliki poslušanja radijske oddaje, dialoga in konca foto-zgodbe. Preverjanje zaključka zgodbe se ponovi še v delu, kjer učenci preverijo usvojeno znanje *Revision*.

Enako kot sta zgodbi (*Kids* in *Sweet Sue and Smart Alec*) stalnica v vsaki učni enoti, so stalnica tudi pesmi ob koncu enote, ki kljub temu, da ponujajo različne tipe nalog in usmerjajo poslušanje besedil, služijo primarno zabavi ter sprostitvi.

Tematski sklop *Fame and fortune* ponuja slušno podporo pri branju besedil in poslušanju televizijske igre. Ta tematski sklop poleg stalnic ne ponuja več prav veliko usmerjenega poslušanja, saj je večji poudarek na komunikaciji.

V naslednjih tematskih sklopih se vzorec in vloga poslušanja ponavlja, učenci se seznanijo z različnimi situacijami, ki jih poslušajo, kot so: mnenje strokovnjaka (*Looking after yourself*), dialog med zdravnikom in pacientom (*Problems and treatments*), poslušanje konca zgodb (*Medieval knights*), odgovarjanje na vprašanja, mnenje naravovarstvenika in naravovarstvenih problemov, radijska oddaja (*Generation gap*).

Kjer je cilj določene vaje v učbeniku slušno razumevanje, je le-ta naslovljena z »*Listening*«, srečamo pa tudi urjenje več veščin hkrati, kot na primer »*Listening and Speaking*« ali »*Listening and Writing*« ali zgolj »*Comprehension*«. Takšni naslovi omogočajo večjo preglednost učnih ciljev tako za učitelja kot tudi učenca.

Branje in bralno razumevanje

Predstavljena besedila postanejo v *Project 4 Third edition* bolj kompleksna, daljša, vendar še vedno prilagojena znanju in stopnji učencev.

»*Comprehension*« je rdeči znak za razumevanje. Skoraj zmeraj sta tukaj dve vrsti razumevanja – slušno in bralno. Kot že omenjeno, je učiteljeva presoja, čemu bo posvetil pozornost.

Besedila, ki pa se jih učenci lotevajo z branjem pa so foto-zgodbe (*Kids*), strip (*Sweet Sue and Smart Alec*), kulturne strani z različnimi temami (*The story of England, Teenagers' reading habits, Sports events, Robin Hood, Australia, The weekend*), teme, ki služijo medpredmetnemu povezovanju (*History: materials, ICT: computers, Biology: vitamins and minerals, Art: The Fighting Temeraire, Science: hurricanes, Citizenship: the EU*) in besedila, ki so povezana s celotnim tematskih sklopom. Učenci se znotraj teh srečujejo z različnimi tipi besedil: članki o naravnih in zgodovinskih znamenitostih (*The Iceman, The story of Jeans*), besedila na temo slave in bogastva, stare legende (*Sir Bedivere and Excalibur*), vprašalnik (*Find the real you*), pisma (*Save the orphan bears*), basni (*Friends*) in najstniške strani z zastavljenimi vprašanji in danimi odgovori (*Problem page*).

Raznolikost besedilnih tipov ponuja širše možnosti, da se učenci seznanijo tudi z raznolikostjo jezika, ki k določenemu stilu pisanja sodi.

Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje

Project 4 Third edition uri komunikacijske veščine, ki so jih učenci tekom let pridobivali, sedaj pa so na stopnji, ko jih morajo uporabiti in preiti iz pasivnih govorcev v aktivne govorce angleškega jezika, kar so v veliki meri že postali na stopnji 3.

Naloge, ki razvijajo govor, so še vedno usmerjene in jezikovno podprte, vendar je tematski prostor vedno širši, a še vedno povezan z osebnimi izkušnjami ter doživljanji učencev. Interakcije med učenci so različne narave; opravljanje raziskav, igranje iger, zastavljanje vprašanj, preverjanje razumevanja, itd.

Urjenje govornih veščin, ki je v učbeniku označeno pod »*Speaking*« praviloma pride na vrsto ob koncu učnih ur neke podteme. Aktivnosti pred govorno nalogo omogočijo učencem, da se opremijo z besediščem ter s pravilnimi in primernimi jezikovnimi strukturami, s katerimi lahko izvede dano aktivnost.

Učenci se skozi učbenik urijo v delanju in vodenju radijskih pogovorov, igranju vlog, izmenjavi lastnih mnenj in prepričanj. Besedišče za pogovore lahko črpajo v razdelku *Everyday English* znotraj katerega najdejo *Useful Expressions*, torej uporabne fraze za vsakodanjo komunikacijo.

Razvoj govornega sporočanja na nivoju predstavitev teme pa omogoča »*Your Project*«, zadnja stran vsakega izmed šestih tematskih sklopov, kjer je naloga učencev, da pripravijo

projekt, ki ga morajo nato tudi predstaviti. Učenci na tem mestu urijo in razvijajo sposobnosti javnega nastopanja ter uporabljajo jezik kot sredstvo in ne zgolj kot cilj.

Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Prav tako kot se postopoma razvijajo govorne sposobnosti, se skozi učbenik razvijajo tudi veščine pisnega sporočanja. Na tej stopnji se osredotočimo v že bolj samostojne pisne izdelke. V samostojno pisanje usmerjene naloge »*Writing*« se pojavijo proti koncu vsakega tematskega sklopa.

Razvijanje bolj zahtevnih pisnih izdelkov s pomočjo nalog zbranih pod *Develop your writing*, se v *Project 4 Third edition* nadaljuje. V tem delu se učenci naučijo izražati nasprotujoče si misli (*Contrasting sentences*), uporabljati časovne izraze, nizati primere, poglobijo v uporabo ločil, strukturirati in smiselno organizirati besedilo ter opisovati problem in nanj napisati odgovor.

Glede na stopnjo in jezikovne sposobnosti učencev je pristop razvoja orodij za dobro pisno sporočanje smiseln in ustrezen.

Jezikovne strukture

Znotraj učbenika najdemo jezikovne strukture pod naslovom »*Grammar*«. Kot že pretekli učbeniški kompleti *Project*, je tudi četrta izdaja izredno sistematična, pregledna in jasna pri uvajanju novih jezikovnih struktur ter postopnem urjenju le-teh. Vizualno so jezikovni poudarki označeni z zeleno barvo, pravila so izpostavljena v okvirčkih in naloge, ki se nanašajo na urjenje jezikovne pravilnosti, so jasno vidne. Vaje se postopno stopnjuje po zahtevnosti in obsežnosti. Prav tako se naloge med seboj nadgrajujejo ter povezujejo že poznane in obravnavane strukture, ki bi jih učenci morali znati uporabiti.

Jezikovne strukture skozi učbenik napredujejo dovolj hitro, da lahko učenci hitro razvijajo jezik, pa vendar dovolj počasi, da se ne izgubijo v poplavi informacij, ki bi učni proces zaustavile. Glede na zahtevnost učne situacije in potrebe po utrjevanju, komplet *Project Third edition* ponuja še dodatne materiale in aktivnosti, ki podpirajo obravnavane jezikovne strukture.

Slovnične strukture, ki so v ospredju v učbeniku *Project 4 Third edition* so: kratka ponovitev sedanjih, prihodnjih in preteklih glagolskih časov, pri čemer se doda izraz *used to*, utrdi se znanje *Present Perfect* predvsem v primerjavi s *Past Simple*, spoznajo oziralne zaimke in podredja ter se ob koncu učbenika spopadejo s trpnikom in pogojnimi stavki.

Preglednost, postopnosti in jasnost pri usvajanju slovničnih struktur je še vedno odlika tega učbeniškega kompleta.

Besedišče

V sklopu usvajanja novega besedišča učbenik *Project 4* nadgrajuje, kar je bilo usvojenega že na predhodni stopnji. Vsak tematski sklop je zastavljen tako, da ponovi že poznano besedišče in ga nadgradi z določenimi bolj specifičnimi besedami oz. besedami, ki nekako smiselno dopolnjujejo že usvojeno.

Učbenik *Project 4* na tej stopnji nadaljuje sklop besedišča *Everyday English*, kjer se pojavijo izrazi pogovornega jezika angleško-govorečih dežel, ki so uporabne in smiselne tudi glede na starostno stopnjo učencev. Znotraj razdelka *Everyday English* tako najdemo uporabne fraze za pogovor v razredu, odzivanju na novice, naročanju hrane, vljudno vprašati nekoga za pomoč, izražanje skrbi ter namenov.

Poleg tega pa lahko učenci svoje znanje poglobijo še znotraj vsakega tematskega sklopa. *Past and present* ponuja izraze za različne materiale in oblačila, *Fame and fortune* predstavi filmsko besedišče in pripadajoče pridevnike, *Health and safety* ponovi in nadgradi znanje o delih telesa ter doda možne težave in hkrati ponudi zdravljenje, *Heroes* učence ponese v srednjeveško življenje, *Our environment* predstavi posledice klimatskih sprememb z ustreznim besediščem.

Besedišče, ki je v enotah predstavljeno, je zmeraj uporabljeno tudi skozi urjenje pisnega sporočanja, govornih spretnosti, slušnega razumevanja ali branja.

Vsebine

Vsebine, ki jih predstavi učbenik *Project 4 Third edition*, se skladajo z UN. Učenci se razmišljajo ne več zgolj o sebi, vendar o širših aspektih življenja ter okolja, v katerem živijo. Tako se ukvarjajo s preteklostjo skozi oči prazgodovine in zgodovine ter razvoja izdelkov, kritično se opredelijo do slavnih in bogatih ter pogledajo v svet filmske industrije, razmišljajo o svojem telesu ter zdravemu načinu življenja, podajo se v svet legend in mitov, ustvarijo se pogled na klimatske spremembe ter posledice, ki jih le-te prinašajo ter podajajo mnenja o prijateljstvu in problemih odraščanja.

S pomočjo kulturnih vsebin učenci širijo svoja obzorja izven njihovih kulturnih meja. Znotraj teh vsebin pa so vedno pozvani, da iščemo primerjave med angleško-govorečim svetom ter Slovenijo. S tem krepijo zavedanje o podobnostih in razlikah med kulturami in krepijo spoštovanje ter strpnost.

Zato, da pa so učenci zmožni najti podobnosti in razlike med različnimi kulturami, pa morajo v prvi vrsti dobro poznati lastno kulturo. Zato je vpeljava tako imenovanih **nacionalnih vsebin v pouk angleščine** nujna.

Učbenik *Project 4 Third edition* ponuja dodatke, ki so vezani zgolj na Slovenijo.

Skozi vse učbenike *Project* se učenci spoznavajo z značilnostmi (geografskimi, tradicionalnimi, itd.) angleško-govorečega sveta, primerjavo z angleško-govorečim svetom pa učencem ponuja besedilo o stereotipih o Slovencih *The Slovenians*. Vsebinsko tema učencem odpira vprašanje tudi o tem, kako nas ljudje vidijo izven naših meja, učenci lahko med seboj primerjajo mnenja o tem ali stereotipi držijo, nadalje pa besedilo služi kot izhodišče za urjenje jezikovnih struktur, kot je tvorba pridevnikov in prislovov.

Druga vsebina se veže na pripovedovanje zgodb, tokrat se učenci seznanijo z bajko o zlatorogu in triglavsko rožo. Predstavitev tradicionalnih bajk v angleškem jeziku omogoča učencem, da v situacijah, ko bodo primorani poročati oz. pripovedovati zanimivosti o svoji državi, se bodo lahko oprli na določene teme ali besedišče. Naloge, ki sledijo, so sicer slovničnega tipa in se kot takšne navezujejo na pravilno rabo zaimkov ter primerjave dveh preteklih časov.

Naslednja tema se ukvarja z ekologijo v prihodnosti skozi pesem *The green country on the blue planet*.

Športni ponos in povezovalni moment Slovencev pa predstavlja *Slovenia at the olympics*, kjer so omenjeni športniki, ki so že osvojili olimpijsko medaljo. Učenci se s takšno temo lahko

hitro poistovetijo, hkrati pa dobijo dodatne informacije (predvsem iz preteklosti) o pomembnih ikonah, ki so kreirale slovenski športni prostor.

Takšne vsebine ponujajo raznovrstne možnosti za nadgradnjo dela in aktivnosti v razredu in vsekakor prispevajo k temu, da ima učenje tujega jezika smisel tudi, če cilji učencev niso življenje v tujini.

DELOVNI ZVEZEK

Delovni zvezek *Project 4 Third edition* sledi nalogam in učni snovi v učbeniku in s tem podpira jezik in veščine, ki so zahtevane skozi učbenik. Naloge so jasne in enostavne ter se ne razlikujejo bistveno od tistih v učbeniku, kar daje učencu varno območje za samostojno utrjevanje snovi. Vsaki temi pripada sklop nalog, ki sledi razvijanju veščin iz učbenika.

Prednosti delovnega zvezka se najdejo predvsem v »*Progress check*« zaključnem delu vsakega tematskega sklopa, ki je zasnovan tako, da omogoča samovrednotenje učenca in s tem refleksijo lastnega znanja. Prav tako ponuja delovni zvezek na koncu utrjevanje vsega, kar je bilo v učbeniku predelano, še posebej dobrodošle so vaje pod naslovom »*Extra*«, ki zelo sistematično ponujajo dodatno gradivo za utrjevanje snovi. Te strani so primerne tudi za učence, ki hitreje zaključujejo naloge v času pouka in se lahko z njimi smiselno zaposlijo. »*Extra*« del se osredotoča tako na jezikovne strukture (kjer ponuja naloga za prav vse obravnavane), kot tudi na bralno razumevanje in pisno sporočanje.

Delovni zvezek prav tako ponuja kratek in jasen povzetek vseh obravnavanih jezikovnih struktur, ki je še posebej dobrodošel za domačo delo učencev in nudi možnost hitrega pojasnjevanja struktur.

Slovarček besed je za nekatere učence nepogrešljiv del učbeniškega kompleta, saj lahko preverijo svoje znanje, kot tudi nadoknadijo zamujeno. Dobrodošla je tudi zbirka nepravilnih glagolov ter fonetičnih simbolov.

PRIROČNIK ZA UČITELJE

Priročnik za učitelje je na tem mestu vsekakor nujno predstaviti, saj je njegova struktura zelo uporabna in smiselna. Že sama oblika priročnika, ki je sestavljen iz učbenika na eni strani in dnevnih priprav na drugi strani, je bolj redek primer v svetu učbenikov. Taka struktura daje namreč učitelju možnost, da ima zapiske in snov na enem mestu. Prav tako so pri vsaki temi predstavljena vsa dodatna gradiva, ki jih v okviru teme lahko najdemo v delovnem zvezku ali pa v priročniku. Priročnik nudi nasvete za poučevanje, predlaga vsebino domačih nalog, vsebuje dodatne komunikativne naloge, ki jih je legalno kopirati, zbrane ima rešitve delovnega zvezka ter vsebuje CD z dodatnimi nalogami za preverjanje znanja.

Z učbeniškim kompletom *Project 4 Third Edition* lahko učenec nadgrajuje in širi pridobljeno znanje angleščine s pomočjo jasne strukture, postopnosti napredka, raznolikosti vsebin ter

urjenja vseh ključnih veščin, zato ga priporočam kot učbenik za angleščino kot prvi tuji jezik v 8. razredu devetletne osnovne šole.